

Toimitusketjujen kokonaisturvallisuus

Kokonaisturvallisuuden webinaarisarja
25.3.2026
European Logistics Institute, ELI - Xamk
Yksikön johtaja Vesa Vainio

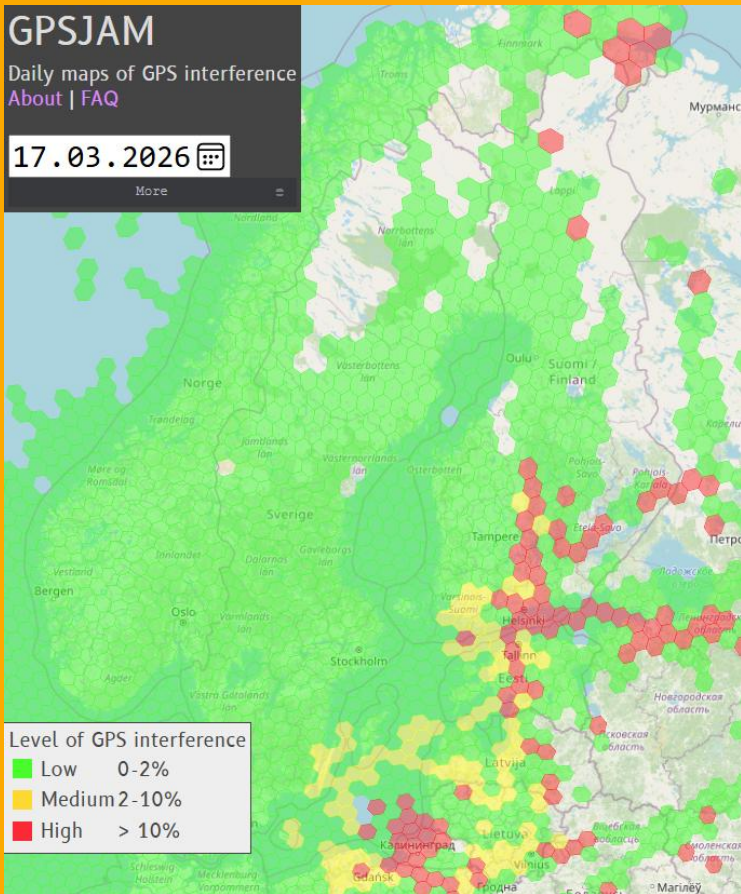
ELI - European
Logistics Institute

Toimintaympäristön muutosvoimat

ELI - European
Logistics Institute

Geopoliittiset riskit ja Itämeren turvallisuustilanne

18.3.2026

GPSJAM GPS/GNSS Interference Map

XAMK

ELI - European
Logistics Institute

Ilmastonmuutos, talvimerenkulku ja sään ääri-ilmiöt

Ääri-ilmiöiden vaikutukset: Voimistuneet myrskyt ja sään vaihtelut uhkaavat satamia ja aiheuttavat kuljetusten viivästyksiä sekä infrastruktuurivaurioita.

Jäänmurtajien merkitys: Suomalaiset jäämurtajat ovat kansainvälisesti arvostettuja, ja niiden rooli kasvaa ilmastonmuutoksen aiheuttaman epävarmuuden vuoksi.

Energia- ja logistiikkamuutokset: Ilmastonmuutos muuttaa energiamarkkinoita, fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen uudet logistiset ratkaisut.

ELI - European
Logistics Institute

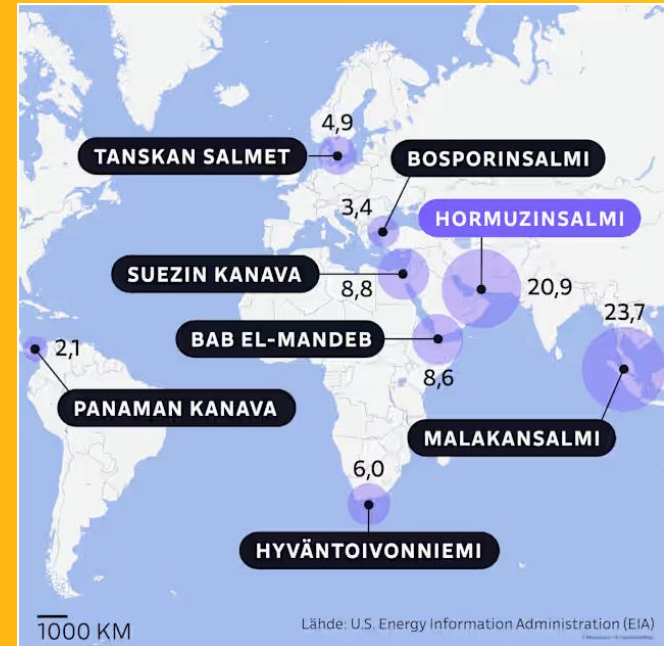
Energiamurros ja muuttuvat kuljetusvirrat

Uudet energialähteet ja logistiikka: Siirtyminen fossiilisista polttoaineista uusiin energialähteisiin vaatii innovatiivisia logistisia ratkaisuja satamissa ja merikuljetuksissa.

Muuttuneet kuljetusreitit: Ukrainan sodan seurauksena kuljetusreitit ovat pidempiä ja monimutkaisempia, mikä lisää kustannuksia ja riskejä. Iran?

Vihreä siirtymä ja investoinnit: Vihreä siirtymä vaatii investointeja energiatehokkuuteen ja päästöjen vähentämiseen merilogistiikassa. Maakuljetukset ja lentorahdit.

Riskit ja mahdollisuudet: Uudet vaatimukset luovat haasteita, mutta myös parantavat kilpailukykyä energiatehokkailla ratkaisuilla.

ELI - European
Logistics Institute

Toimitusketjujen haavoittuvuudet

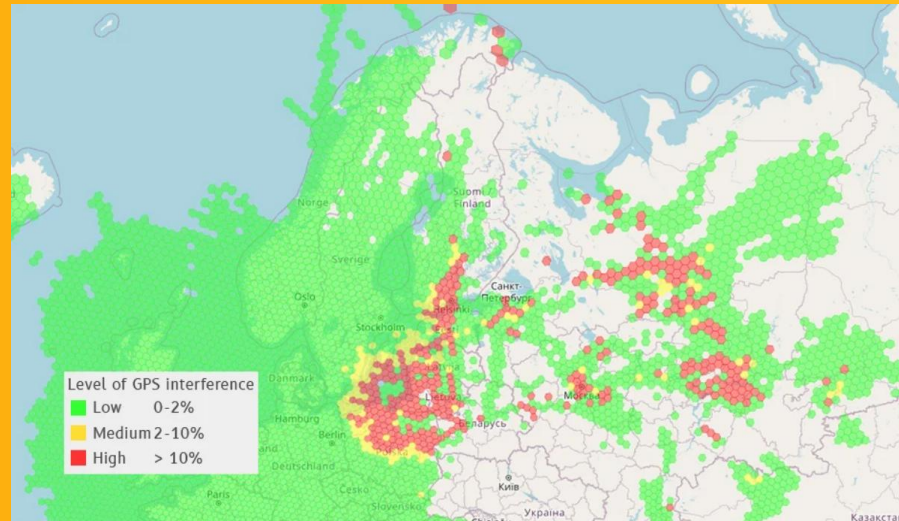
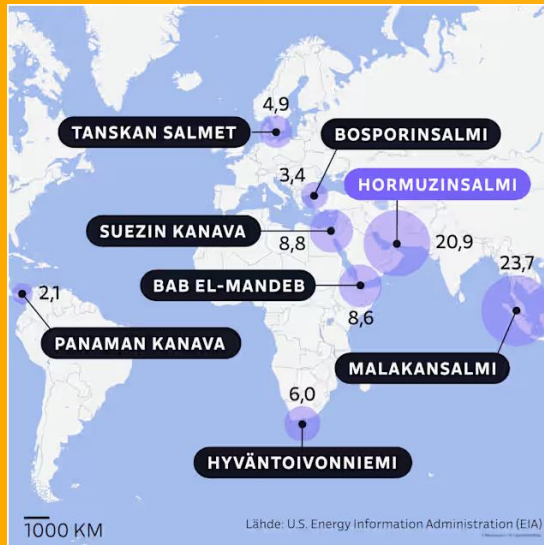
ELI - European
Logistics Institute

Merikuljetusriippuvuus ja kriittiset reitit

Merikuljetusten merkitys : Suomessa jopa 95 % tavaroista kulkee meriteitse, mikä tekee merikuljetuksista kriittisen osan ulkomaankauppaa.

Navigointijärjestelmien häiriöt: GPS- ja GNSS-häirinnät voivat vaarantaa alusten reitit ja aiheuttaa merkittäviä riskejä kuljetusketjuille. Varjolaivasto.

Riskit toimitusketjuille: Satamien sulkemiset, työmarkkinahäiriöt ja kyberhyökkäykset voivat nopeasti lamauttaa merikuljetukset.

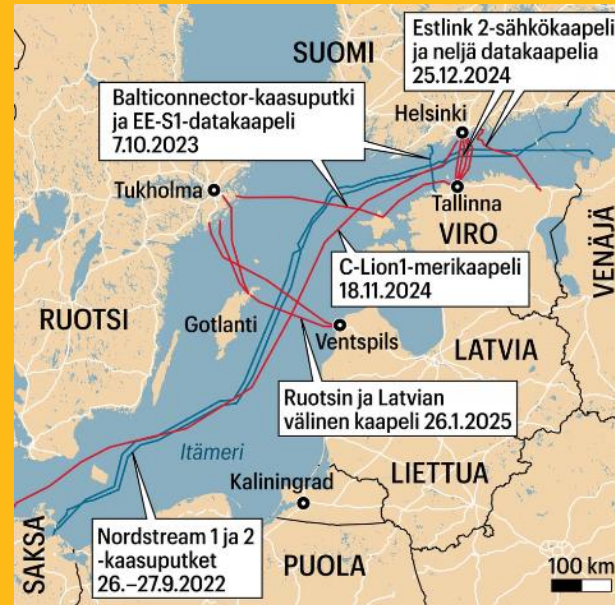
ELI - European
Logistics Institute

Satama- ja väyläinfrastruktuuriin liittyvät riskit

Navigointivirheet GNSS-häirinnän vuoksi: GNSS-häirinnän lisääntyminen kasvattaa alusten navigointivirheiden riskiä satamissa ja väylillä.

Kyberuhat satamainfrastruktuurissa: Satamien teknologinen riippuvuus altistaa ne kyberhyökkäyksille, joihin EU vastaa turvallisuusstandardeilla.

Vedenalaisen infrastruktuurin riskit: Vedenalaisen infrastruktuurin vauriot ovat kasvava riski Itämeren alueen väylillä.

Kuva is.fi 28.1.2025

ELI - European
Logistics Institute

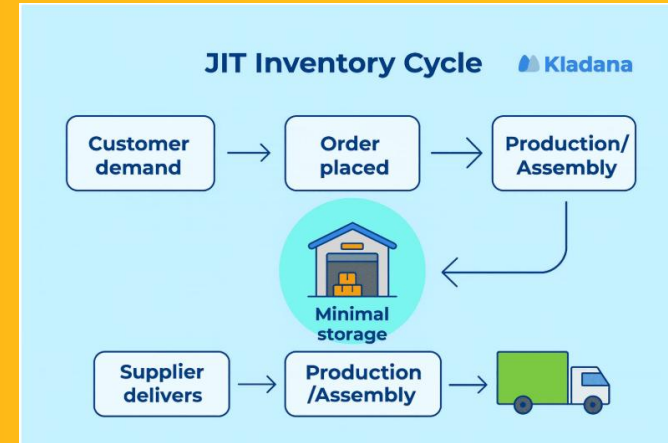
Varastoinnin väheneminen ja “just-in-time” -mallin riskit

Just-in-time -mallin haavoittuvuus: Varastojen minimointi säästää kustannuksia, mutta lisää herkkyyttä logistisille ja geopoliittisille häiriöille.

Häiriöiden vaikutukset: Pienet viiveet voivat aiheuttaa suuria tuotanto- ja toimitushäiriöitä, heikentäen toimitusvarmuutta kriisitilanteissa.

Kilpailun epätasapaino: Kriisitilanteissa korkeammat toimituskustannukset johtavat epäreiluun kilpailuun ja priorisointiin logistiikassa.

Joustavat toimitusketjut: Monilähteiset hankinnat ja vaihtoehtoiset reitit lisäävät toimitusketjujen resilienssiä ja huoltovarmuutta.

ELI - European
Logistics Institute

Digitalisaation ja tietojärjestelmien haavoittuvuudet

Kyberuhkat logistiikassa: Digitalisaatio altistaa logistiikan kansainvälisille kyberuhille, jotka voivat häiritä toimitusketjuja ja aiheuttaa datamanipulaatiota.

GPS- ja AIS-manipulointi: GPS:n ja AIS:n manipulointi voi johtaa virheelliseen sijaintitietoon, vaarantaen erityisesti meriliikenteen turvallisuuden.

Häiriöt digitaalisissa prosesseissa: Digitalisoituneiden prosessien häiriöt voivat lamauttaa varastonhallinnan, reittisuunnittelun ja kuljetusten ohjauksen nopeasti.

Kyberturvan ja koulutuksen merkitys: Toimitusketjujen digitalisaatio vaatii vahvaa kyberturvaa, varajärjestelmiä ja henkilöstön koulutusta riskien hallitsemiseksi.

ELI - European
Logistics Institute

Alueen merkitys teollisuuden kilpailukyvyille

Logistiikan keskeinen rooli: Toimiva logistiikka varmistaa vientivirtojen sujuvuuden ja teollisuuden tuotantoketjujen tehokkuuden.

Häiriöiden vaikutukset: Logistiikkaketjujen häiriöt voivat aiheuttaa tuotannon keskeytyksiä, viiveitä ja kustannusten kasvua.

Tulevaisuuden kasvu ja investoinnit: Alueen kasvu perustuu investointien houkutteluun ja toimintavarman logistiikan ylläpitoon vientimahdollisuuksien laajentamiseksi (kehittyvä akkuteollisuus ja datakeskukset).

Kilpailukykyinen infrastruktuuri: Kilpailukykyinen tie- ja väyläverkosto varmistaa (VT6, VT15 ja Itärata-kehitystyö) teollisuuden toimintavarmuuden ja kansainvälisen aseman säilymisen.

ELI - European
Logistics Institute

Logistiikkaketjujen merkitys taloudelle

Toimitusketjujen taloudellinen vaikutus: Sujuvat logistiikkaketjut turvaavat raaka-aineiden saannin, tuotannon jatkuvuuden ja viennin.

Huoltovarmuuden rooli: Logistiikka ylläpitää yhteiskunnan toimintakykyä kriisitilanteissa, kuten energian ja lääkkeiden toimituskatkoksissa.

Kansainväliset haasteet: Energiamuutos ja geopoliittiset jännitteet lisäävät tarvetta toimitusketjujen resilienssin kehittämiseen ja monipuolistamiseen.

Strategiset investoinnit: Infrastruktuuriin, teknologiaan ja riskienhallintaan tehtävät investoinnit vahvistavat logistiikan kestävyyttä ja vakautta.

ELI - European
Logistics Institute

Toimenpiteitä toimitusketjujen vahvistamiseen

Navigointijärjestelmien turvallisuus: Vaihtoehtoisten navigointimenetelmien kehittäminen ja henkilöstön koulutus GNSS-häiriöihin parantavat toimitusketjujen turvallisuutta.

Kyberturvallisuuden vahvistaminen: EU-satamastrategian mukaiset yhteiset turvallisuusstandardit ja teknisten haavoittuvuuksien korjaus parantavat satamien kyberturvallisuutta.

Toimitusketjujen resilienssi: Monilähteiset hankintaketjut ja varastointimallit lisäävät joustavuutta ja vähentävät riskejä häiriö- ja kriisitilanteissa.

Yhteistyö ja koordinaatio: Virallisten toimijoiden ja yritysten yhteistyö on olennainen osa toimitusketjujen turvallisuuden kokonaisvaltaista varmistamista.

ELI - European
Logistics Institute

Toimenpiteet toimitusketjujen vahvistamiseen

Xamkin (logistiikan TKI ja ELI) toiminta on vahvasti verkostomaista ja yhteistyöhön perustuvaa

- kansalliset ja kansainväliset kumppanit
- valtakunnalliset ja alueelliset toimijat (esim. viranomaiset, kehitysyhtiöt ja eri yhdistykset)
- kytkeytyminen laajempiin ekosysteemeihin ja EU-verkostoihin

• **Yhteistyö konkretisoituu käytännössä**

- kehittämishankkeina, työpajoina ja pilotointeina
- harjoituksina ja kokeiluina
- yrityslähtöisinä case-toteutuksina

• **Tavoitteena**

- vahvistaa toimitusketjujen resilienssiä, jatkuvuutta ja häiriönsietokykyä
- tukea alueellista ja kansallista kokonaisturvallisuutta

• **Menetelminä halutaan kasvattaa kyvykkyyttä mm. visuaalinen simulointi**

- yhdistää visuaalisen simuloinnin, datan ja skenaariot
- mahdollistaa riskien arvioinnin ja vaihtoehtojen testaamisen ennakoita
- tukee päätöksentekoa yrityksissä ja alueellisessa suunnittelussa

ELI - European
Logistics Institute

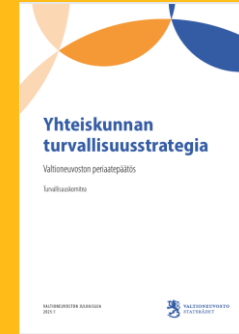
Yhteenveto kokonaisturvallisuuden merkityksestä

Turvallisuuden merkitys elinkeinoelämälle: Logistiikan kokonaisturvallisuus takaa elinkeinoelämän vakauden ja huoltovarmuuden alueella.

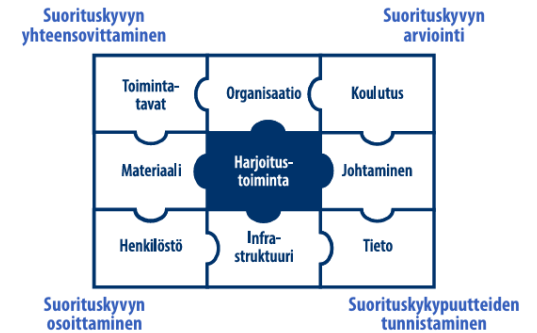
Riskienhallinnan tarve: Merenkulun ja toimitusketjujen häiriöt korostavat ennakoivan riskienhallinnan ja vahvan infrastruktuurin merkitystä.

Haasteet ja mahdollisuudet: Geopoliittiset ja ilmastolliset uhat haastavat, mutta tarjoavat mahdollisuuksia tehdä toimitusketjuista kestävämpiä.

Yhteistyön ja teknologian rooli: Yhteistyö, teknologia-investoinnit ja toimitusketjujen monipuolistaminen varmistavat toimintakyvyn kaikissa olosuhteissa.

Varautumisen osa-alueet

Kiitos!

ELI:n nettisivut
Vesa Vainio

www.xamk.fi/ELI/
[vesa.vainio\(at\)xamk.fi](mailto:vesa.vainio(at)xamk.fi)

